

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2022/2027

(skrajne daty)

Rok akademicki 2022/2023

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Higiena i epidemiologia
Kod przedmiotu*	HiE
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Medycznych, Uniwersytet Rzeszowski
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Kolegium Nauk Medycznych, Uniwersytet Rzeszowski
Kierunek studiów	Analityka medyczna
Poziom studiów	Jednolite magisterskie
Profil	Praktyczny
Forma studiów	Studia stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	I rok, semestr 1
Rodzaj przedmiotu	Obowiązkowy
Język wykładowy	Polski
Koordynator	mgr Anna Nowakowska
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	mgr Anna Nowakowska

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
1	15				20				3

1.2. Sposób realizacji zajęć zajęcia w formie tradycyjnej zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość**1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)****2. WYMAGANIA WSTĘPNE**

Podstawy wiedzy z zakresu biologii, fizyki, chemii.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE**3.1 Cele przedmiotu**

C ₁	Zapoznanie studenta z środowiskowymi uwarunkowaniami zdrowia jednostki, procesem epidemicznym oraz epidemiologią chorób zakaźnych i niezakaźnych.
C ₂	Poznanie przez studenta zasad postępowania w przypadkach środowiskowych zagrożeń dla zdrowia, zatruc i zakażeń oraz umiejętność określania priorytetów w zakresie postępowania w tych przypadkach.
C ₃	Kształtowanie świadomości własnych ograniczeń i kształtowanie umiejętności stałego dokształcania się.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_o1	Student zna fizyczne, biologiczne i psychologiczne uwarunkowania stanu zdrowia oraz metody oceny stanu zdrowia jednostki i populacji.	C.W6.
EK_o2	Student zna zależności pomiędzy stylem życia a zdrowiem i chorobą oraz społeczne uwarunkowania i ograniczenia wynikające z choroby.	C.W7.
EK_o3	Student zna rolę stresu w etiopatogenezie i przebiegu chorób oraz sposoby radzenia sobie ze stresem.	C.W8.
EK_o4	Student zna sposoby identyfikacji czynników ryzyka rozwoju chorób oraz działań profilaktycznych.	C.W10.
EK_o5	Student zna metody badań epidemiologicznych oraz zadania systemu nadzoru sanitarno-epidemiologicznego.	C.W11
EK_o6	Student zna zasady, zadania oraz główne kierunki działań w zakresie promocji zdrowia, ze szczególnym uwzględnieniem znajomości roli elementów zdrowego stylu życia.	C.W12.
EK_o7	Student zna zasady interpretowania częstości występowania chorób i niepełnosprawności oraz zasady oceny epidemiologicznej chorób cywilizacyjnych.	C.W13.
EK_o8	Student potrafi stosować wiedzę z zakresu medycyny laboratoryjnej opartej na dowodach naukowych.	C.U1.
EK_o9	Student potrafi opisywać strukturę demograficzną ludności i na tej podstawie oceniać problemy zdrowotne populacji	C.U2
EK_o10	Student potrafi stosować metody epidemiologiczne w rozwiązywaniu wieloczynnikowej etiologii zjawisk	C.U3.

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

	zdrowotnych, problemów prawdopodobieństwa i zmienności mierzonych cech zdrowotnych.	
EK_11	Student potrafi zebrać informacje na temat obecności czynników ryzyka chorób zakaźnych i przewlekłych oraz zaplanować działania profilaktyczne na różnych poziomach zapobiegania tym chorobom.	C.U4.
EK_12	Student potrafi dobierać, organizować i wykonywać badania przesiewowe w profilaktyce chorób cywilizacyjnych.	C.U5.
EK_13	Student potrafi wpływać na kształtowanie właściwych postaw oraz działań pomocowych i zaradczych, a także stosować metody kierowania zespołem i motywować innych do osiągnięcia celu.	C.U6.
EK_14	Student potrafi motywować innych do zachowań prozdrowotnych.	C.U7.

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Transformacja epidemiologiczna. Aktualne problemy zdrowotne i demograficzne w populacji polskiej. Znaczenie i organizacja współczesnej profilaktyki chorób cywilizacyjnych.
Znaczenie i organizacja współczesnej profilaktyki zakażeń i chorób zakaźnych.
Nadzór sanitarno-epidemiologiczny – zadania i organizacja.
Szczepienia ochronne jako element budowania odporności jednostki i odporności populacyjnej.
Zagadnienia higieny bytowania człowieka. Wpływ czynników fizycznych, biologicznych i chemicznych w środowisku na organizm człowieka.
Czynniki szkodliwe w pracy człowieka i ich skutki zdrowotne. Epidemiologia chorób zawodowych i parazawodowych.
Rodzaje zagrożeń zdrowia występujące w pracy pracownika placówki medycznej.
Znaczenie i organizacja współczesnej profilaktyki chorób cywilizacyjnych. Środowiskowe uwarunkowania najczęstszych nowotworów u człowieka.
Mierniki stanu zdrowia. Metody badań epidemiologicznych. Definicje, przyczyny i rozmiary niepełnosprawności.

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
Ocena narażenia na czynniki szkodliwe dla zdrowia człowieka. Zanieczyszczenia i ich wpływ na zdrowie człowieka. Czynniki chemiczne w środowisku, drogi narażenia, ekspozycja Zajęcia praktyczne: obliczanie pobrania metali ciężkich (PTWI), porównanie pobrania dla dwóch populacji i wpływu zanieczyszczeń środowiska na zdrowie jednostki i populacji.
Polski Plan Pandemiczny. Zajęcia praktyczne: opracowanie scenariuszy zachorowań na grype sezonową dla województwa i Polski – model szwajcarski, pandemia covid-19 .

Higiena żywienia, bezpieczeństwo żywności. Żywnienie dzieci młodzieży w placówkach oświatowych. Zajęcia praktyczne: ocena żywienia zbiorowego, metody kształtowania właściwych elementów stylu życia u dzieci szkolnych, ocena znakowania żywności.
Źródło, rezerwuar zakażenia. Drogi przenoszenia zakażeń i chorób zakaźnych. Wrota zakażenia. Metody zapobiegania chorobom zakaźnym. Zajęcia praktyczne: praca z przepisami prawnymi w celu ustalenia zadań lekarza oraz laboratorium badawczego według aktualnej ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, scenariusze rozpracowania ogniska wirusowego zapalenia wątroby typ A.
Metody badań epidemiologicznych – badania obserwacyjno- opisowe i analityczne. Zajęcia praktyczne: analiza metadanych w zakresie elementów stylu życia i demografii.
Epidemiologia zakażeń szpitalnych. Higiena w zakładach opieki zdrowotnej. Zajęcia praktyczne: Budowa projektów dokumentacji kontroli wewnętrznej podmiotu leczniczego.
Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych. Zajęcia praktyczne: analiza danych w zakresie chorób zakaźnych na terenie województwa podkarpackiego i kraju, analiza kalendarza szczepień ochronnych PSO
Źródła informacji o chorobach zawodowych. Karta choroby zawodowej. Zajęcia praktyczne: Poznawanie zasad postępowania w sprawie orzekania o chorobach zawodowych, analiza metadanych o chorobach zawodowych w Polsce
Zagadnienia higieny bytowania człowieka. Higiena wody, powietrza, gleba i jej higieniczne zanieczyszczenia. Zajęcia praktyczne: wybrane normatywy higieniczne i ich ocena – zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego, hałas w środowisku analiza danych dla kraju i województwa podkarpackiego
Prezentowanie wybranych czynników zewnętrznych wpływających na stan zdrowia jednostki, populacji. Przedstawienie mierników epidemiologicznych stanu zdrowia. Zajęcia praktyczne: przygotowanie i przedstawienie wybranych zajęć praktycznych techniką multimedialną i przedstawienie dla grupy, statystyka opisowa i wnioskowanie statystyczne.

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład: wykład problemowo-informacyjny z prezentacją multimedialną.

Seminaria: praca indywidualna przy komputerze w zakresie wyszukiwania danych z odpowiednich baz, praca w grupach, dyskusja, rozwiązywanie zadań, analiza metadanych, sporządzenie sprawozdania w formie pisemnej z wybranych tematów seminariów, przygotowanie i prezentacja dla grupy wybranego zagadnienia w formie prezentacji multimedialnej.

Praca własna studenta: Analiza literatury. Przygotowanie prezentacji. Samodzielne dochodzenie do wiedzy.

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
---------------	---	---

EK_01-EK_14	ZALICZENIE PISEMNE. OCENA PROJEKTU/SPRAWOZDANIA, OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ.	WYKŁAD, SEMINARIUM
-------------	---	-----------------------

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest obecność na seminariach i wykładach oraz wykazanie się wiedzą i umiejętnościami na poziomie co najmniej dostatecznym w zakresie obowiązującego materiału.

Student, który nie otrzyma co najmniej dostatecznej oceny nie uzyska zaliczenia końcowego
Brak zaliczenia z przedmiotu, ocena niedostateczna.

Warunki zaliczenia wykładu:

ZALICZENIE (ZAL):

1. OBECNOŚCI NA WYKŁADACH- 100%
2. UZYSKANIE POZYTYWNEJ OCENY Z ZALICZENIA KOŃCOWEGO W USTALONYM TERMINIE.

BRAK ZALICZENIA (NZAL):

1. NIEOBECNOŚĆ NA WYKŁADACH – BRAK USPRAWIEDLIWIENIA.
2. NIEOBECNOŚĆ NA ZLICZENIU KOŃCOWYM I BRAK USPRAWIEDLIWIENIA W TERMINIE 3 DNI
3. NEGATYWNA OCENA Z ZALICZENIA KOŃCOWEGO (ZAKRES OCEN: 2-5)

Warunki zaliczenia seminarium:

Zaliczenie (zal.-ocena, wszystkie z wymienionych kryteriów):

1. Obecności na ćwiczeniach, punktualność – 100%
2. Ocena aktywności studenta w czasie zajęć,
3. Ocena przygotowania do zajęć, sprawdzanie wiedzy w czasie zajęć,
4. Sporządzenie i prezentacja sprawozdania z zajęć, przygotowanie i prezentacja wybranego zagadnienia w formie prezentacji multimedialnej.
5. Zaliczenia pisemne z seminariów

Brak zaliczenia (ocena negatywna: niedostateczna – wszystkie/ lub jedno z 3 kryteriów pkt. 1,3,4):

1. Nieobecność na ćwiczeniach i brak usprawiedliwienia nieobecności, brak usprawiedliwienia zwolnień i spóźnień,
2. Negatywna ocena z przygotowania do zajęć,
3. Brak sprawozdania z seminariów, brak prezentacji wybranego tematu,
4. Negatywna ocena z zaliczenia końcowego z seminariów.

Zakres ocen: 2-5.

Kryteria oceny:

- 5.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%
- 4.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%
- 4.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%
- 3.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%
- 3.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%
- 2.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%

--

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	35
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	5
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	35
SUMA GODZIN	75
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	3

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	Nie dotyczy
zasady i formy odbywania praktyk	

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

1. Jędrychowski W. Epidemiologia w medycynie klinicznej i zdrowiu publicznym. Wyd. Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2010.
2. Kolarzyk E. (red.): Wybrane problemy higieny i ekologii człowieka Wyd. UJ 2008.
3. Beaglehole R., Bonita R., Kjellstrom T.: (red.) Szeszenia-Dąbrowska N.: Podstawy epidemiologii. Instytut Medycyny Pracy, Łódź 2002

Literatura uzupełniająca:

1. Marek K. Choroby zawodowe, PZWL Warszawa, 2003.
2. Jędrychowski W.: Podstawy Epidemiologii. Podręcznik dla studentów i lekarzy. Wyd. Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2002.
3. Holzer J.: Demografia. Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2003.
4. Leksykon epidemiologiczny, red. Bzdęga. J., Magdzik W., Naruszewicz-Lesiuk D., Zieliński A. Wyd. a-Medica Press, Bielsko-Biała 2008.
5. Sytuacja zdrowotna ludności Polski i jej uwarunkowania, red. Wojtyniak B., Goryński P., Wyd. NIZP-PZH, Warszawa 2020.
6. Aktualna ustawa o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.
7. Meldunki Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego - PZH bieżące i

archiwizowane.

8. Roczniki Statystyczne i Demograficzne GUS.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej